

KLAGANDE

1. Föreningen Nordulv, 875003-6868
Box 4022
650 04 Karlstad

2. Naturskyddsföreningen Jämtland-Härjedalen, 893200-2713

MOTPART

Länsstyrelsen i Jämtlands län
831 86 Östersund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut 2019-11-19, se bilaga 1

SAKEN

Skyddsjakt efter två vargar

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Länsstyrelsen i Jämtlands län (länsstyrelsen) har beslutat om skyddsjakt efter två vargar inom Tåssåsens sameby (samebyn). Skyddsjakten får bedrivas fr.o.m. den 20 november 2019 t.o.m. den 4 december 2019. Jaktområdet sträcker sig söderut från Rätan, inkluderar bl.a. Horten, Björnberget och Rosången, och upphör i sydlig riktning strax före Näsberget och Ytterhogdal. Skäl och detaljer framgår av bilaga 1.

Naturskyddsföreningen Jämtland-Härjedalen (Naturskyddsföreningen) och Föreningen Nordulv (Nordulv) yrkar att beslutet ska upphävas. Länsstyrelsen anser att överklagandena ska avslås.

Förvaltningsrätten meddelade den 25 november 2019 beslut där klagandens yrkanden om inhibition avslogs. I beslutet angavs att länsstyrelsen åberopat vargrapporter då sådana ingetts av länsstyrelsen i särskilt mejl till domstolen med en av länsstyrelsen författad inläga som försättsblad. Naturskyddsföreningen har senare klargjort att rapporterna åberopats av dem och rätteligen borde kommit in som en bilaga till deras överklagande. Inhibitionsbeslutet har inte överklagats.

PARTERNAS TALAN

Vad Naturskyddsföreningen anför

Länsstyrelsen har bevisbördan för att undantag ska medges från vargens strikta skydd. Det nationella referensvärdet är för närvarande 300 individer, motsvarande 30 föryngringar. Länsstyrelsen tillämpar en praxis där länet som helhet betraktas som renskötselområde och etablering av varg inte ska tillåtas. Detta strider mot miniminivåerna som Naturvårdsverket beslutat. Den rimliga tolkningen av SOU 2011:37 om rovdjurens bevarandestatus är att varg kan etablera sig i skogsdelen med ett mindre antal föryngringar men

inte i den alpina regionen. Av beslutet framgår inte vilka vargindivider som nu ska jagas eller om någon av dem har ett högre genetiskt värde dvs. släktskap med tidigare immigranter. Vargarnas genetiska härkomst är i nuläget inte känd vilket gör att skadan inte kan värderas. Den positiva genetiska effekten av en ny reproducerande invandrad varg indikeras som lika stor, per varggeneration, som om den skandinaviska vargen skulle ha ytterligare cirka 500 individer. För att uppnå Sveriges och EU:s mål om en långsiktigt livskraftig vargpopulation är det nödvändigt att få in dessa individer i reproduktion. Naturskyddsföreningen åberopar iakttagelser och varg-rapporter från en partssammansatt grupp på 1990-talet. Under tre år med vargföryngring i Gillhov bedömdes 244 av samebyns renar ha dödats av varg, 1056 av lo och 373 av okänt rovdjur. Inga tecken registrerades på skingrade hjordar eller andra idag diskuterade störningseffekter. Där sågs ofta grupper av 100-200 renar ligga öppet. Det tolkas som antipredator-beteende som renarna utvecklade inför risken att angripas av varg. Länsstyrelsen visar ingen dokumentation till stöd för påståenden om stressade renar, skingrade hjordar, flykt till nära liggande vägar eller svaga sjöisar.

Vad Nordulv anför

Förutom den norska vargen som länsstyrelsen nämner finns tre genetiskt viktiga invandrare som ingen riktigt vet var de befinner sig. De kan mycket väl ha vandrat in i området och därmed riskerar att skjutas. Den skadegörande vargen måste klart definieras. Endast skadegörande individer får avlivas. Här finns inga bevis för några skador. Avseende annan lämplig lösning hänvisas till Umeå tingsrätts dom M 208-06. Det går ut på att hägna in 1500 renar, utfordra dessa under en tid. Då kan försök göras att skrämma bort vargen. Nordulv hänvisar till art- och habitat-direktivet (1992/43/EEG).

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 23 a § första stycket tredje punkten jaktförordningen (1987:905) får beslut om jakt efter bl.a. varg meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i syfte att bl.a. förhindra en allvarlig skada, särskilt på boskap, annan egendom eller för att skydda vilda djur.

Enligt 23 b § samma förordning får beslut om skyddsjakt på varg fattas om det finns förutsättningar enligt 23 a § efter ansökan från den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

I EU-domstolens avgörande C-342/05 *Kommissionen mot Finland* uttalas att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet. I en ny dom från EU-domstolen, C-674/17, understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg; målet gällde dock stamvårdande jakt (sedan finsk domstol begärt förhandsavgörande).

I Högsta förvaltningsdomstolens avgörandet HFD 2018 ref. 7 uttalas att samerna har ställning som urfolk vars rätt till renskötsel ska beaktas och att nationella regler i största möjliga utsträckning ska ges en tolkning som överensstämmer med folkrättsliga regler. I förarbeten (prop. 2012/13:191 s.

38 f) anges, om vargförekomst i renskötselområdet, bl.a. följande. Varg är det rovdjur som är svårast för rennäringen att hantera. Förutom att vargen dödar renar innebär dess jaktsätt att renhjordar kan splittras och förflytta sig långa sträckor vilket kan medföra stort merarbete för renskötaren. För rennäringen är inte minst vinterbetet en kritisk period. Normalt har renarna sin sämsta kondition i slutet av vinterbetesperioden efter att under en lång period sökt föda. Omedelbart efter denna period ska dessutom vajorna kalva och det är därför viktigt att renarna får möjlighet att beta i lugn och ro.

Allvarlig skada?

Skyddsjakt får beviljas även innan någon allvarlig skada har uppstått. Ett beslut om skyddsjakt i en sådan situation ställer dock mycket höga krav på förutsättningarna för att förutse angrepp från rovdjur. Det bör vara fråga om en klart förutsägbar situation där det i de flesta fall uppstår en allvarlig skada (jfr Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skyddsjakt, rapport 6568 s. 17).

Länsstyrelsen har via Rovbase dokumenterat ett revirmarkerande par och totalt fyra individer av varg, med skandinavisk DNA, under hösten 2019 i samebyns vinterbetesområden. Särskilt har flera observationer gjorts strax söder om Råtan, kring sjön Horten. Samebyn har försökt samla sina renar för flytt till vinterbete. I oktober påbörjades en samling, men en varg fanns i ett rengärde vid Glen och renarna skingrades. Den 19 november har vargarna observerats i precis det område dit en vintergrupp snart måste släppa sina renar. Samebyn är i ett känsligt läge och kan inte skjuta upp flytten längre. Renarna i en vinterbetesgrupp består av utvalda avelsdjur, främst dräktiga vajor, och om dessa störs under vinterbetet riskeras allvarlig skada genom förlust av dessa djur. Vinterbetet är en sårbar period för renarna. Upprepade störningar kan kraftigt nedsätta deras kondition. Utöver direkta kalvförluster kan vajorna kasta sina kalvar eller föda kalvar med för låg födelsevikt.

Förvaltningsrätten beaktar särskilt att vargarna i detta fall dokumenterats flera gånger i det område där samebyns vinterbete ska påbörjas för säsongen och får betraktas som relativt stationära i området. Detta skiljer situationen från det mer vandrande och rörligt revirmarkerande beteende som vargarna mestadels synes ha uppvisat i de detaljerade rapporter som Naturskyddsföreningen åberopat.

Förvaltningsrätten anser att de av länsstyrelsen redovisade förhållandena visar att vargar inom området i detta fall medför stor sannolikhet för allvarlig skada, och att situationen kommer att förvärras om vargarna får vara kvar. Såvitt framgår kan samebyn inte heller skjuta upp flytten till vinterbetet. Därför bedömer förvaltningsrätten att kriteriet om allvarlig skada är uppfyllt.

Vargens bevarandestatus

Den svenska vargstammen har relativt nyligen (HFD 2016 ref. 89) bedömts uppnå gynnsam bevarandestatus (GYBS). Naturvårdsverket har dock den 13 juni 2019 (NV-00820-19) angett att förra vinterns inventering visar att den svenska populationen ligger runt 300 vargar, som är ett krav för GYBS. Fjolårets inventering visade 305 vargar och populationen har minskat marginellt sedan dess. Enligt Naturvårdsverket är utrymmet för licensjakt efter varg under kommande jaktsäsong obefintligt med rådande populationsstorlek och populationstrend och med beaktande av att ett uttag genom skyddsjakt kan komma att ske. Naturvårdsverket anför vidare att ställningstagandet att inte delegera beslut om licensjakt inte påverkar länsstyrelsernas möjlighet att besluta om skyddsjakt för att förebygga allvarliga skador på tamdjur. Länsstyrelserna kan alltså fortfarande besluta om skyddsjakt.

Enligt förvaltningsrättens mening ger de senaste årens inventeringsresultat stor anledning att noga övervaka vargstammens utveckling. Förvaltningsrätten finner dock inte att populationens rådande storlek och trend är

tillräckligt för att bedöma att skyddsjakt efter två vargar i detta fall riskerar att försvåra upprätthållandet av GYBS för vargen som art.

Härutöver har båda klagande föreningarna uttryckt farhågor att en invandrad varg med genetiskt viktiga egenskaper kan komma att skjutas som följd av beslutet. I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2016, mål nr 2103-16, uttalas det i en akut situation inte kan krävas att länsstyrelsen ska skaffa sig kännedom om en viss individs genetiska sammansättning som en förutsättning för ett beslut om skyddsjakt. Bedömningen av de krav som kan ställas på beslutsmyndigheten inför beslut om skyddsjakt kan dock komma att bli en annan om det finns känd förekomst av genetiskt viktig varg i det aktuella området.

Av utredningen i målet framgår att "G187-19", en varghane av finsk-ryskt ursprung, har identifierats i länet den 23 oktober 2019. Denna individ har senare identifierats i Norge och flyttats till den norska "ulvezonen". Utifrån dessa uppgifter kan det hållas för troligt att G187-19 inte uppehåller sig i skyddsjaktområdet. Något stöd för att det skulle finnas ytterligare genetiskt värdefulla vargar i detta området har inte framkommit. Förvaltningsrätten utgår därför från att beslutet avser jakt på två skandinaviska vargar utan sådana särskilda immigrantegenskaper som båda klagande föreningarna anfört.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser förvaltningsrätten att länsstyrelsen tillräckligt tydligt har visat att skyddsjakt efter två vargar i detta fall inte riskerar att försvåra upprätthållandet GYBS för vargen som art.

Annan lämplig lösning?

Länsstyrelsen har bl.a. anfört följande. Övriga vinterbetesområden är redan upptagna av andra vintergrupper eller otillgängliga på grund av annan exploatering. Vinterbetesgruppen har också redan hållit kvar sina renar på

åretruntmarken extra längre för att om möjligt undvika konfrontation med vargarna. Renarna ska precis samlas och flytta till vinterbetesområdet. Det kan inte anses som en lämplig lösning att hägna in renarna under en längre period, vilket skulle medföra risk för sjukdomar och orimliga insatser vad gäller underhåll av hägn och fodermängd.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen gjort sannolikt att det inte finns någon annan lämplig lösning i detta fall. Nordulv har särskilt åberopat Mark- och miljödomstolens dom den 23 november 2016, mål nr 208-06, där 1500 renar skulle inhägnas under en period. Enligt förvaltningsrättens mening understryker dock domen snarast den extrema kostsamheten i detta alternativ genom att bolagen, som fått tillstånd att uppföra och driva vindkraftverk i ett renbetesområde, ådömdes långtgående kompensationsåtgärder för extra renskötare, anläggningar, utrustning, 30 dagars utfordring samt en hage som måste uppfylla djurskyddsstandard.

Med särskilt beaktande av att samebyn är i början av vintersbetesperioden, anser förvaltningsrätten att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt.

Slutsats

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen har haft skäl för sitt beslut om skyddsjakt efter två vargar i det aktuella området, då samtliga kriterier för skyddsjakt är uppfyllda. Den avvägning mellan motstående intressen, som ska göras när det är frågan om ett undantag från det strikta skyddssystemet för varg, får anses ha gjorts på ett proportionerligt sätt. Förvaltningsrätten finner inte att beslutet strider mot jaktförordningen, EU:s art- och habitatdirektiv eller miljöbalken. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[REDACTED]

lagman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten

Beslut

Datum
2019-11-19

Diarienummer
218-8545-2019

Tåssåsens sameby

Beslut om skyddsjakt efter två vargar inom Tåssåsen samebys vinterbetesområde vid Horten

Beslut

Länsstyrelsen i Jämtlands län beviljar skyddsjakt efter två (2) vargar inom Tåssåsens sameby. Beslutet omfattas av de villkor som följer nedan.

Länsstyrelsen beslutar också att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

NÄR FÅR SKYDDSJAKTEN BEDRIVAS?

Skyddsjakten får bedrivas från och med 20 november till och med 4 december 2019. Skyddsjakten får genomföras under hela dygnet.

Varje jakttillfälle initieras av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska inför varje jakttillfälle kontaktas på telefon 010-225 30 40. Länsstyrelsen avlyser skyddsjakten om tillåtet antal vargar fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Länsstyrelsen äger rätt att omedelbart avlysa jakten om förutsättningarna för skyddsjakt förändras eller om jaktförhållandena förändras på ett sådant sätt att jakten inte kan genomföras i enlighet med gällande bestämmelser samt villkoren i detta beslut.

VAR FÅR SKYDDSJAKTEN BEDRIVAS?

Skyddsjakten får bedrivas inom jaktområdet enligt bilaga 2.

Länsstyrelsens personal som finns på plats får besluta att jakt som påbörjats i det angivna området får fullföljas även utanför området. Jakt får ske på annans mark.

VILKA DJUR FÅR FÄLLAS?

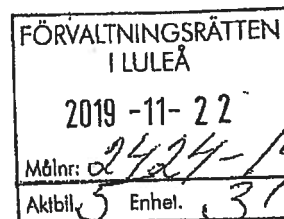
Skyddsjakten omfattar två (2) vargar.

VILKA FÅR UTFÖRA SKYDDSJAKTEN?

Länsstyrelsen utser efter samråd med samebyn jaktledare. Jaktledaren får utse ett begränsat antal personer som får delta i skyddsjakten. Länsstyrelsens kontaktperson nås via Länsstyrelsens rovdjurstelefon 010-225 30 40.

Jaktledarens ansvar

Jaktledaren ansvarar för att:

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

Diarienummer
218-8545-2019

- informera Polismyndigheten när skyddsjakten påbörjas samt vid skyddsjakts slut samt om djuren fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut
- vid behov kunna uppvisa dokumentation på vilka personer som deltagit vid respektive jakttillfälle
- försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra vilt kan finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen
- sådana kommunikationsmedel används under skyddsjakten så att villkoren i detta beslut kan uppfyllas
- samtliga jaktdeltagare känner till beslutet och dess villkor i sin helhet

JAKTMEDEL OCH JAKTMETODER

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och kulpatroner som får användas vid jakt efter varg.

Om det krävs för effektivt genomförande får skyddsjakten bedrivas med hjälp av hund. Maximalt tre (3) hundar får släppas efter en och samma varg under ett och samma dygn.

För att skyddsjakten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt bedömer Länsstyrelsen att undantag från förbudet att nyttja motorfordon vid skyddsjakt ska utfärdas. Utsedda jaktdeltagare får, utan närvaro av Länsstyrelsens fältpersonal, söka efter samt ringa djuren med motorfordon. Om behov av ompostering finns får utsedd jaktledare och utsedda jaktdeltagare frakta vapen på skoter i terräng.

Förföljande och avlivning från snöskoter och helikopter får endast utföras av personal särskilt utsedd av Länsstyrelsen. Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av helikopter under förutsättning att såväl pilot som skytt har erfarenhet av sådan verksamhet.

ANMÄLAN OM FÄLLD ELLER PÅSKJUTEN VARG

Jaktledaren ska omedelbart eller senast inom en timme från det att varg fällts anmäla detta till Länsstyrelsens rovdjurstelefon 010-225 30 40. Jaktledaren ska avlysa jakten om tillåtet antal vargar fällts eller påskjutits med stöd av detta beslut.

HANTERING AV FÄLLD VARG

Länsstyrelsen beslutar att fällt djur tillfaller staten och omhändertas av Länsstyrelsen.

Bakgrund

ANSÖKAN

Tåssåsens sameby inkom den 19 november 2019 med en ansökan om skyddsjakt efter två vargar inom samebyns vinterbetesområde mellan Horten och Rosången. Samebyn har påbörjat flytt och samling av sina renar och en vintergrupp har anlänt till sitt vinterbetesområde vid Nederhögen under söndagen 17 november. Det område som ansökan rör ligger längre österut mot länsgränsen till Västernorrland. Området ska betas av en vintergrupp som ännu befinner sig på åretruntmarkerna. Denna vintergrupp har

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

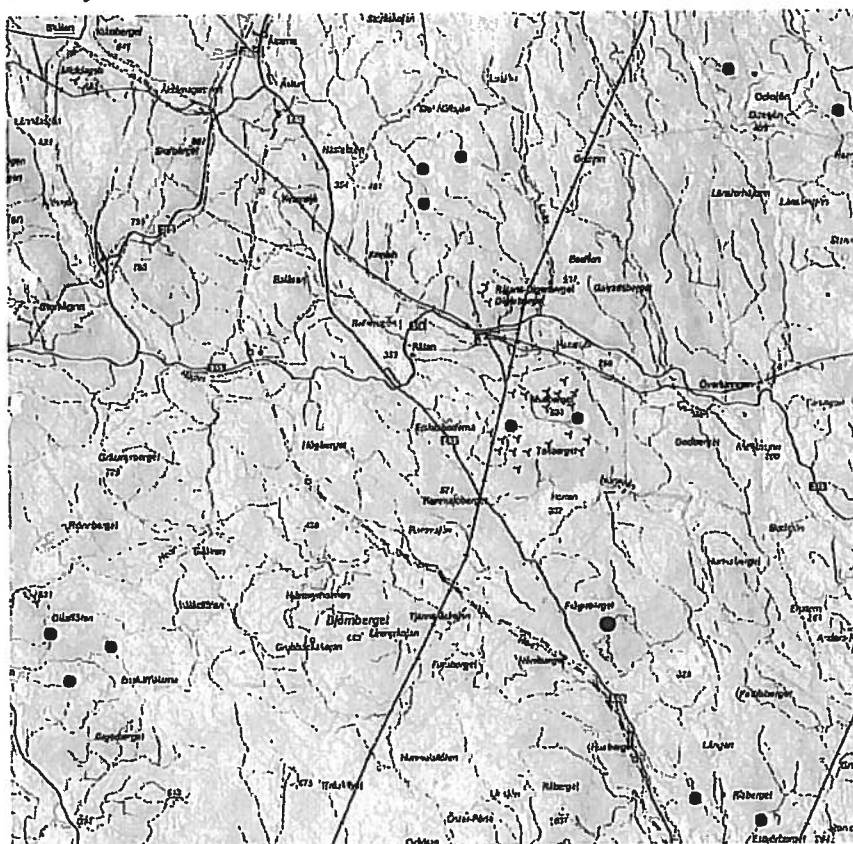
Diarienummer
218-8545-2019

dragit ut på processen att flytta till sitt vinterbetesområde på grund av att det funnits varg i område under en tid. Nu kan de dock inte skjuta på samling och flytt längre utan måste samla renarna och åka ner till det aktuella vinterbetesområdet för att kunna påbörja vinterbetet. Under dagen den 19 november har samebyn själva observerat spår av två vargar i området runt Börsåsen.

Redan den 13 november 2019 ansökte samebyn om skyddsjakt efter två vargar i det aktuella området då Länsstyrelsens naturbevakare spårade revirmarkerande vargar där. Den ansökan (Länsstyrelsens diarienummer 218-8380-2019) avskrevs den 15 november efter ett samebyn själva återkallat den eftersom vargarna gått från området. Nu har de dock kommit tillbaka varför samebyn åter ansöker om skyddsjakt.

FÖREKOMST AV VARG I OMRÅDET

I området har ett revirmarkerande par dokumenterats av Länsstyrelsen under oktober och november och totalt har fyra vargindivider dokumenterats med DNA i området sedan 1 augusti 2019, samtliga av skandinaviskt ursprung. Det rör sig om individerna G190-17, G8-19, G41-19 samt G100-19. Observationer av varg i närområdet, som av Länsstyrelsen är dokumenterade eller bedömda som säkra, visas i figur 1.

Figur 1: Översikt över vargobservationer som gjorts i närområdet för den sökte skyddsjakten mellan 1 augusti och 16 november 2019. Röda cirklar indikerar enskilda observationer. Observationerna har kvalitetssäkrats av Länsstyrelsen. (Rovbase, 2019)

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

Darienummer
218-8545-2019

Den 23 oktober identifierades en hanvarg av finsk-ryskt ursprung i länet, G187-19, denna varg har senare identifierats i Norge och flyttats ner till norska ulvezonen, i höjd med Torsby. I Norrbotten finns minst två genetiskt viktiga vargindivider och dessa befinner sig vad Länssstyrelsen erfar fortfarande i Norrbotten.

SKADEBILD

I huvudsak består skadebilden av att vargarna befinner sig i det område dit en vintergrupp snart kommer anlända. Vintergruppen planerar att beta under större delen av vintern i detta område. Förutom direkt dödade renar innebär vargarnas närvaro att renarna kan stressas och oroas och att vintergruppen i värsta fall skingras. När en varg börjar jaga i en renhjord är det att likna vid en explosion. Renhjorden kan på kort tid spridas över stora områden och utöver direkt dödade renar innebär detta stora indirekta skador för vintergruppen. Renarna blir svåra att hantera när vargen finns bland dem och det finns en överhängande risk att de flyr ut på närbelägna vägar och svaga sjöisar.

Skäl

Naturvårdsverket fattade den 22 december 2016 med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslut (NV-08042-16) om att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter björn, varg, lo och järv till vissa länssstyrelser.

Beslutet fattas med stöd av 9, 18, 21, 22, 23 a tredje punkten, 23 b och 24 d §§ jaktförordningen. I beslutet har även reglerna i artikel 12 och undantagsreglerna beträffande jakt i artikel 16 i Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) beaktats.

Med stöd av 59 § jaktförordningen gäller detta beslut utan hinder av att det överklagas.

DISPENS FÖR ANVÄNDANDE AV HAGELVAPEN

Länssstyrelsen ansökte om dispens hos Naturvårdsverket den 19 november 2019 för att använda hagel vid skydds jakt efter varg. Naturvårdsverket har vid tidpunkten för beslut om skydds jakt inte fattat sitt beslut.

Länssstyrelsens bedömning

Länssstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länssstyrelsen bedömer skadornas omfattning, förväntad skadebild, om skadeförebyggande åtgärder gjorts och vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Länssstyrelsen bedömer om skydds jakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Länssstyrelsen beaktar också vargstammens utveckling i landet som helhet. Vidare bedömer Länssstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

GYNNSAM BEVARANDESTATUS

Naturvårdsverket fastställde under inventeringssäsongen 2018/19 vargstammen till 30 för ynggringar, motsvarande 300 individer. Detta innebär att vargstammen bedömdes

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

Diarienummer
218-8545-2019

ligga vid referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. I Naturvårdsverkets skrivelse¹ med ärendenummer NV-00820-19 framgår att det finns möjlighet att besluta om skydds jakt för att exempelvis förebygga skador på tamdjur.

Länsstyrelsen har dokumenterat fyra skandinaviska vargar i närområdet under sommaren och hösten och bedömer att det är stor sannolikhet att det är någon av dessa vargar som nu är aktuell för skydds jakt. Länsstyrelsen har under hösten dokumenterat en finsk-rysk varg i länet men då denna varg senare dokumenterats i Norge och flyttats till norska ulvezonen bedöms den vara utom fara för den aktuella skydds jakten. De genetiskt viktiga vargar som under november rört sig i Norrbotten bedöms vara kvar där.

Situationen som råder rörande de för detta beslut aktuella vargar gör det inte möjligt att med full säkerhet bestämma individernas genetiska ursprung innan beslut om skydds jakt fattas då risken för allvarlig skada är akut. Länsstyrelsen har tidigare dokumenterat ett revirmarkerande par i området och bedömer att det är sannolikt att det är detta par som återvänt till området.

Med bakgrund av den uppkomna situationen bedömer Länsstyrelsen att en skydds jakt inte strider mot förutsättningen att skydds jakten inte ska försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för vargen som art.

ALLVARLIG SKADA

Samebyn har upplevt viss oro i renhjorden under sommaren och hösten. Redan i oktober påbörjades en samling men samebyn fick då de vid det tillfället samlade renarna skingrade efter att en varg befunnit sig i ett rengärde vid Glen. Renarna stördes och flydde då ner från fjället. Samebyn har arbetat fortfarande med samling av dessa renar och en vintergrupp har anlänt till ett närliggande vinterbetesområde väster om det för detta beslut aktuella område den 17 november. Vargarna har den 19 november observerats precis i det område dit en vintergrupp snart måste släppa sina renar.

Samebyn befinner sig just nu i ett känsligt stadium där vintergruppen som ska nyttja detta betesområde inte längre kan skjuta upp flytten utan måste ner till vinterbetet. Renarna kommer köras på lastbil ner och behöver betesro för att återhämta sig efter samlingen och transporten. Det är viktigt för vintergruppen att renarna får betesro och kan vinterbeta enligt plan. Området nyttjas av en enskild vinterbetesgrupp och en vinterbetesgrupp består oftast av ett eller ett fåtal renskötsel företag. Det innebär att den förlust och skada som uppstår i området drabbar enskilda företagare och ett fåtal renägare vilket kan slå hårt mot en enskild och innebära en omfattande ekonomisk förlust.

Renarna i en vinterbetesgrupp består av utvalda avelsdjur. Avelsdjuren är till största delen av dräktiga vajor och om dessa störs under vinterbetet riskeras allvarlig skada genom förlust av dessa djur. Vinterbetesperioden är en sårbar period för renarna och upprepade störningar kan leda till kraftig nedsättning av renarnas kondition, vilket

¹ Naturvårdsverket, 2019. Skrivelse angående utebliven delegering av licensjakt efter varg till samtliga länsstyrelser

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

Diarienummer
218-8545-2019

utöver kalvförlust genom att vajorna kastar sina kalvar. Det kan även leda till kalvar med låg födelsevikt vilket på längre sikt äventyrar kalvöverlevnaden och därmed den enskilda renägarens framtida inkomst. Nedsatt kondition hos såväl vuxna djur som ungdjur och kalvar gör också djuren betydligt känsligare för sjukdomar och predation, vilket kan innebära ökad dödlighet på både lång och kort sikt.

Länssstyrelsen bedömer att risken för att samebyn ska lida allvarlig skada är betydande då vargarna bedöms som stationära utifrån att de revirmarkerar och har befunnit sig i området även tidigare under hösten. Den aktuella vintergruppen måste ner till detta område för vinterbete och Länssstyrelsen bedömer att skydds jakt är nödvändigt för att förhindra allvarlig skada inträffar.

ANNAN LÄMPLIG LÖSNING

Den skadeförebyggande metod som normalt fungerar bäst mot rovdjursangrepp är att hålla väl samlade renhjordar. Varg jagar med en metod som innebär att renhjordarna skingras och sprids över en stor yta vilket kan omöjliggöra samling.

Andra alternativa metoder som diskuterats är:

Låta renarna vinterbeta på annan plats

För att kunna låta renarna vinterbeta på annan plats krävs att samebyn har tillgång till andra vinterbetesområden, vilket de i det här fallet inte har. Övriga vinterbetesområden är redan upptagna av andra vintergrupper eller otillgängliga på grund av annan exploatering. Vinterbetesgruppen har också redan hållit kvar sina renar på åretruntmarken extra länge för att om möjligt kunna undvika konfrontation med vargarna men de är nu tvungna att flytta till vinterbetet.

Hägna in och fodra renarna

Det kan inte anses som en lämplig lösning att hägna renarna under en längre period. Renarna ska precis samlas och flyttas till vinterbetesområdet. De kommer släppas från lastbil. Metoden kan heller inte anses som lämplig över längre tid då den innebär orimliga insatser vad gäller underhåll av hägn, fodermängd och sjukdomsrisk för renarna.

Störa, mota bort eller flytta vargen

Erfarenheter av tidigare försök att mota bort och/eller flytta vargar från områden med ren visar att vargarna återvänder till renarna, varför detta inte är en metod som kan förväntas hjälpa i denna situation. Vidare bedömer Länssstyrelsen det osannolikt att skrämsel av eller försök att mota bort vargen kommer avhjälpa problemet för rennäringen.

Som tidigare beskrivits är vargnärvaro i en renhjord att likna vid en explosion – renarna flyr snabbt och långt på kort tid. Följden av detta blir att renarna helt enkelt inte går att återsamla på det sätt som skulle vara nödvändigt för effektivt genomförande av eventuella skyddsåtgärder.

Mot bakgrund av detta bedömer Länssstyrelsen att det saknas annan lämplig lösning.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

Diarienummer
218-8545-2019

BESLUTETS VERKSTÄLLIGHET

Länsstyrelsen bedömer skyddsjakten bör verkställas innan den aktuella vintergruppen anländer till området för att undvika allvarlig skada.

Information

Jakt som inte följer angivna villkor sker utan stöd av detta beslut och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen erinrar om 22 § jaktförordningen där det framkommer att ett skjutvapen som förvaras i ett motordrivet fortskaffningsmedel inte får ha ammunition i vapnets patronläge eller magasin.

Länsstyrelsen erinrar om att skyddsjakten enligt 27 § jaktlagen ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Delaktiga i beslutet

Detta beslut har fattats av Fält- och viltchef [REDACTED] efter föredragande av vilthandläggare [REDACTED]

[REDACTED]
Fält- och viltchef

[REDACTED]
Vilthandläggare

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga 1. Hur beslutet kan överklagas

Bilaga 2. Karta över jaktområde

Sändlista

Tåssåsens sameby
Naturvårdsverket
Polisen
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Skandulv
Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2019-11-19

Diarienummer
218-8545-2019

Bilaga 1. Hur beslutet kan överklagas

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länssstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länssstyrelsen i Jämtlands län, 831 86 Östersund. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till jamtland@lansstyrelsen.se. Det ska du göra därför att Länssstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länssstyrelsen inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte. Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden tre veckor från det datum som står på beslutet.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länssstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer, adress till bostaden, telefonnummer där du kan nås, eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länssstyrelsen, telefon 010 - 225 30 00. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.